

Røse. Dette anlæg er en del af 1969-lovens begreb gravhøj. Det omfatter grave fra oldtiden, inklusive stenlægninger. Under »røser« indgår rydningsrøser og slaggehobe fra oldtid og nyere tid. Røser er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Stengrave omfatter en del af 1969-lovens begreb stengrave og hertil hører alle typer af stenbyggede gravkister med tilhørende anlæg fra oldtiden. Fragmenter af sådanne anlæg er indbefattet. Stengrave er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Voldsteder modsvarer voldsteder i 1969-loven. I »voldsteder« indgår enkeltdele af sådanne anlæg som voldgrav, borgbanke, ladegårdsbanke. Som voldsted regnes også værft (varf), d.v.s. opkastede husbanke i marsken. Kun ubebyggede voldsteder er umiddelbart fredede, mens bebyggede fredes efter meddelelse. Alle fredede voldsteder har 100 m zone.

Forsvarsanlæg svarer til 1969-lovens forsvarsanlæg og omfatter alle former for forsvars- og befæstningsanlæg fra oldtid og historisk tid. Værkerne kan være opført af jord, træ, tegl, natursten og beton. Forsvarsanlæg er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Ødekirkegårde er efter 1937- og 1969-loven fredede som gravpladser. Ødekirkegårde er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Ruiner svarer til 1969-lovens begreb ruin og omfatter rester af alle typer bygninger (incl. kældre og lystanlæg), herunder også rester af produktions- og forarbejdningsanlæg. Ruiner kan bestå af jord, træ, tegl, natursten og beton. Ruiner er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Runesten svarer til runesten i 1969-loven, herunder billedsten. Runesten er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Bautasten svarer til bautasten og stenrækker i 1969-loven. Typen omfatter alle gravanlæg, skibsætninger og kultnanlæg fra oldtiden, hvori bautasten indgår. Bautasten er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Helleristningssten var også medtaget i 1969-loven og omfatter alle former for helleristninger, incl. skålst. Helleristningssten er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Kors, milepæle, vildtbanesten og lignende. Disse modsvarer kors, milepæle o.lign. i 1969-loven. Disse anlæg er umiddelbart fredede, men har ikke 100 m zone.

Mølleanlæg omfatter 1969-lovens kanaler samt anlæg ved eller i søer og åer. Begrebet omfatter alle dele af vandmølleanlæg. Mølleanlæg fredes efter meddelelse og har 100 m zone.

Dæmninger omfatter dele af 1969-lovens anlæg

ved eller i søer og åer. De fredes efter meddelelse og har 100 m zone.

Broer omfatter en del af 1969-lovens broanlæg og omfatter foruden egentlige broer også alle typer af vejkister og spang. Broer fredes efter meddelelse og har 100 m zone.

Vejanlæg omfatter dele af 1969-lovens broanlæg og dæmninger samt vejspor fredet efter 1937-loven. Gruppen omfatter alle typer af vadesteder og vejanlæg, incl. hulveje, samt dele heraf. Vejanlæg fredes efter meddelelse og har 100 m zone.

Helligkilder modsvarer helligkilder i 1969-loven. Alle dele af anlæg ved helligkilder er omfattet. Kilder uden synlige anlæg, men med historisk tradition, er omfattet af bestemmelsen. Helligkilder fredes efter meddelelse og har 100 m zone.

Kanaler svarer til 1969-lovens kanaler og omfatter alle former for kanal anlæg, incl. afløbsrender. Kanaler fredes efter meddelelse og har 100 m zone.

Anlæg ved og i åer og søer. Anlæg af denne kategori modsvarer 1969-lovens tilsvarende. De omfatter alle former for broanlæg, fiskegårde, vejanlæg, spæringer samt bådewærft og vaskepladser. Anlæggene kan bestå af træ, jord, sten eller tegl. Anlæg af denne art beliggende i moser og enge henregnes til denne kategori. Anlæggene fredes efter meddelelse og har 100 m zone.

Boplads fra oldtid og historisk tid er fredet i henhold til 1937-loven som »ruiner«. Boplads med hustomter fredes efter meddelelse, mens boplads uden bygningsrester er blevet fredet efter særlig overenskomst. Boplads har 100 m zone.

Sten og træer, hvortil der er knyttet folketro eller lignende fredes efter meddelelse og har ikke 100 m zone.

Kriggergrave og mindesmærker fredes efter meddelelse og har ikke 100 m zone.

Sten- og jorddiger. Kulturhistorisk betydningsfulde diger vil kunne tinglyses som fortidsminder. Hvis sådanne diger tillige er omfattet af den generelle beskyttelsesbestemmelse i § 4, stk. 1, følger det af § 4, stk. 2, at digerne efter tinglysningen alene er omfattet af bestemmelserne om fortidsminder. I kulturhistorisk henseende er det underordnet, om diget er opført af sten, jord eller andre materialer som f.eks. græstørv eller tang. For at blive betragtet som fortidsminde skal diget dog være mindst 100 år gammelt, regnet fra anlægstidspunktet.

Nogle diger markerer sogne- og ejerlavsgrenser, mens andre viser, hvorledes landskabet blev inddelt efter udskiftningen. Visse diger har en særlig kulturhistorisk betydning, fordi de indgår som rester af større anlæg, som f.eks. forsvarsanlæg eller fægyder, fåre- og kreaturfolde. En del diger – især mindre